

# VEJSTRUP FORSAMLINGSKUS

Dispositionsforslag for udvidelse og renovering, 4. juni 2021



Gråbrødre Arkitekter

graaa



Vejstrup Forsamlingshus på Sydfyn er opført 1911.

Samfundet i Vejstrup ønskede et samlingssted for landsbyens beboere samt et hus for den lokale gymnasikforening. Forsamlingshuset vidner som så mange andre forsamlingshuse i Danmark, om et stærkt lokalt engagement, sammenhold og samlingskraft. Det er ikke svært at forestille sig huset store betydning for landsbyen for 100 år siden.

I dag fremstår huset undseeligt og huset har i flere år lidt under en anstrengt økonomi.

Imidlertid indeholder det eksisterende hus stadig en samlende kraft. En aktiv og visionær bestyrelse er lykkedes med at stabilisere økonomien og ønsker nu at renovere, transformere samt at genfinde oprindelige kvaliteter. -Og ambitionsniveauet er højt.

Man kan sige at historien gentager sig. I 1911 trådte byens borgere sammen og byggede et tidssvarende forsamlingshus. Idag gør byens borgere det samme.

Det færdige byggeri skal udtrykke den optimisme og samlingskraft samfundet i Vejstrup faktisk indeholder.



Fortid



Nutid



Fremtid



Borgermøder/workshops

I juni 2019 blev det første af tre borgermøder og workshops afholdt i forsamlingshuset.

Første møde fungerede som idégenerator og demokratisk handling forud for den renovering og transformation foreningen ønsker at sætte i værk. Processen var organiseret som en åben workshop med alle interessenter. Målsætningen var at udvikle et konkret rum og behovs-program for ombygningen.

| Aktiviteter                               | Brugere                     | Funktion                                             |
|-------------------------------------------|-----------------------------|------------------------------------------------------|
| "Kagesalg" Sønderjyske kageboder          | Hole byer.                  | Tjene penge<br>Social funktion.                      |
| Velkomst til forflyttere - en fest.       | Vejstrup borgere            | Bringe folk sammen.<br>Medlemmer til a/s pr.         |
| Udendørs scene, terrasse                  | Alle                        | Et uden rum (se bag siden) →<br>konster, yoga, cafe. |
| Indendørs koncert<br>Kommunale spillested | Alle i byen og op landet    | Indendørs scene.<br>Lydanlæg.                        |
| Logo og navnekonkurrence                  | Alle kreative.              | Nyt navn = ny funktion = ny fortælling.              |
| Loppermarked                              | Alle i oplandet.            | gør huset levende i oplandet.                        |
| Spis-sammen<br>Folkebrøder?               | Familier<br>Alle i vejstrup | Blands familier / kultur.                            |



Eksempel på gruppearbejde ved workshoppen



Billeder fra borgermøde 1 og 2





# Visionen

Visionen for Vejstrup Forsamlingshus er et mødested, der kan rumme aktiviteter FRA VUGGE TIL GRAV.

Visionen rummer flere dimensioner.

Visionen er, at det nye mødested vil bidrage til, at byen opleves som et aktivt og moderne fællesskab – attraktivt for tilflyttere og attraktivt for at blive boende. Mødestedet skal blive et naturligt samlingspunkt for brugerne, og man kan på den baggrund tale om en social dimension. Det kommende hus er programmeret til at rumme alle aldre.

Det er meningsfuldt at kunne mærke historien. Den historiske dimension er at lade de oprindelige kvaliteter vises, hvor det giver mening og er til nytte. Den oprindelige sal genfindes i en nutidig version. Målet er at genskabe det oprindelige hvælv og samtidig sikre god akustik i salen. Der er et funktionsmæssigt mål, der bl.a. beskriver et godt indeklima og en funktionel indretning, der rækker langt ud i fremtiden.

Byggeriet omkring Mødestedet i Vejstrup skal være ansvarligt i ethvert regi. Målet er et bæredygtigt byggeri med DGNB-evaluering.

Det arkitektoniske mål er at skabe et kontekstuel og dristigt byggeri på højt arkitektonisk niveau. Der skal skabes noget, man bliver inspireret af, og byggeriet skal være en stimulerende ramme for husets aktiviteter.

Byggeriet skal udtrykke den optimisme og samlingskraft, som fællesskabet i Vejstrup indeholder.



# Registrering

Det oprindelige forsamlingshus er fra 1911. Forsamlingshuset havde indgang i gavlen mod gaden. Huset indeholdt foyer og gildesal, samt toilet i kælderen.

I 1974 opførtes en sidebygning med ny ankomst, toiletter samt en mindre supplerende sal.

Begget gavle havde oprindeligt den meget karakteristiske afslutning, men tiden har været hård ved disse og buen på gavlen mod gaden måtte på et tidspunkt fjernes. Forsamlingshuset har således løbende undergået ændringer, men har i denne proces mistet flere kvaliteter og karaktertræk. Huset fremstår i dag undseeligt.

Nuværende forsamlingshus



Historisk billede af forsamlingshuset



Den gamle branddam udgør en særlig attraktion og aktiv for forsamlingshuset



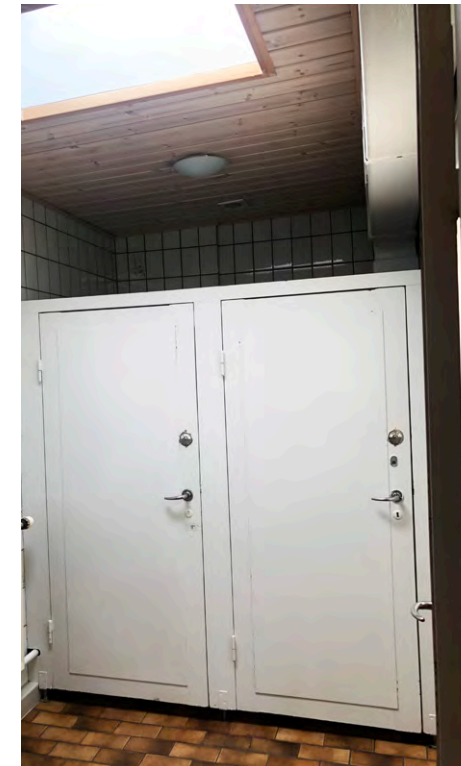
## Registrering 2

Indvendigt er der, med god hensigt, foretaget en række bygningsmæssige tiltag som har løst en række givne problemer, men det har været på bekostning af rum og æstetik.

I salen er der etableret nedhængt loft i salen for at forbedre akustikken samt for at begrænse varmekonsumet, men det smukke hvælvede loft er herved gemt væk.

Generelt er husets rumligheder nedslidte, utidssvarende og mangelfulde.

Nuværende sal



Historisk billede fra salen, hvor det hvælvede loft anes





## Arkitektonisk tilgang

Om og tilbygningen ved Vejstrup forsamlingshus er ikke en restaurering af det oprindelige hus. Det er snarere et udsagn om oprindelige og nutidige behov, i et dristigt udtryk.

Pragmatisk set, genfinder vi de oprindelige kvaliteter der giver mening nu, og supplerer med en udvidelse til nutidige behov. Det nye rumbehov er omfangsrigt og afføder ønsket om mange nye kvadratmeter. Det er en spændende diskussion at føje så mange kvadratmeter til og samtidig skabe et meningsgivende udtryk, uden at det oprindelige hus og historien forsvinder.

I forslaget tilstræbes en arkitektonisk tydelighed mellem det oprindelige og det tillagte. Dog tilstræbes en raffineret forskel og forsigtig differentiering mellem oprindeligt og nyt. Tilgangen er at alle nye bygninger opføres i rød genbrugstegl, og at nye bygninger formuleres med flade tage. Den oprindelige bygning genskabes i en troværdig tolkning. Den samlede nye bygning bliver en ny helhed, hvor man tydeligt kan fornemme hvad der var oprindeligt og hvad der er nyt.

At bygge de mange kvadratmeter i røde mursten føles rigtig i Vejstrup. Der skabes en god og rigtig grundstemning ved at arbejde videre med rød tegl. Den nye samlede helhed kan beskrives som en dristig sammensmeltning af forskellige tider i et samlet udtryk.



## Disponering

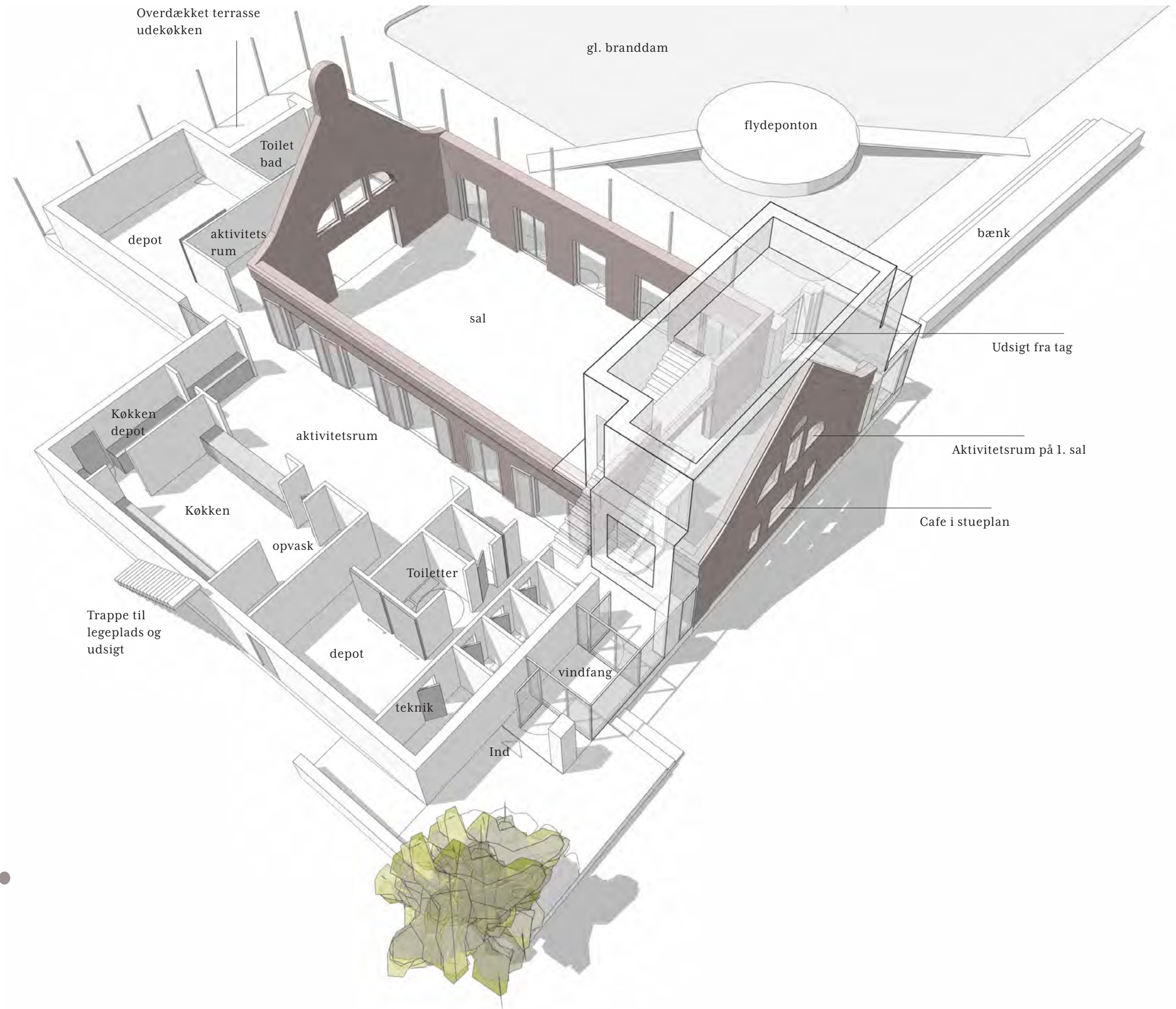
De mange ny kvadratmeter der ønskes for forsamlingshuset, skal formuleres arkitektonisk.

Disponeringen skelner mellem det oprindelige hus samt en række tilbygninger. Tilbygningen fra 1974 bevares med justeret udtryk og indretning.

Indgangen flyttes så den er synlig fra vejen. Ankomsten markeres med et trapperepos der skyder sig frem og rytmisk leder ind i huset.

Det oprindelige forsamlingshus åbnes op ud mod gadekæret, hvor et espalier glider forbi langs facaden. Der opstår således en åbenhed og transparens på tværs af huset, fra køkkenet helt ud til gadekæret.

En trappe på siden af den gamle tilbygning fører op til tagfladen der indrettes til legeplads. Her forberedes også til trappelifte. Herfra er der videre adgang op på taget, hvorfra der er udsigt over sydfyn.



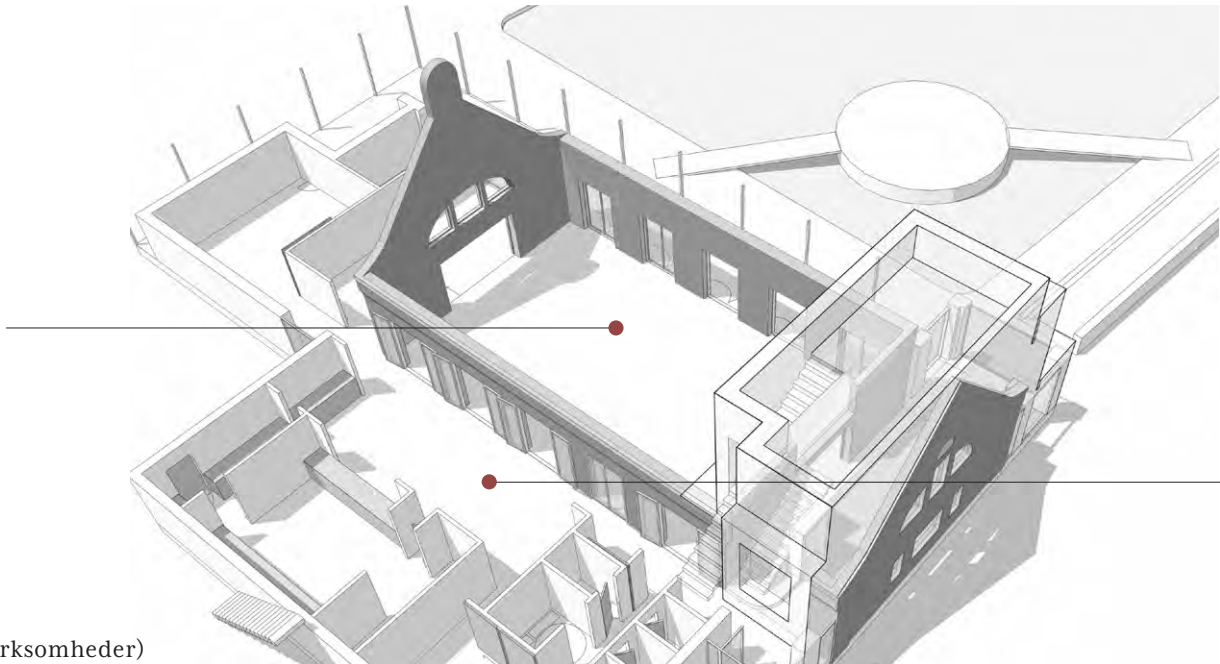


# Aktiviteter

Husets kommende aktiviteter er defineret på de afholdte borgermøder

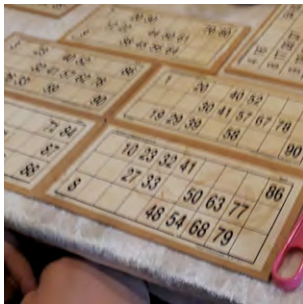
## Store sal

- Familiefester
- Koncerter
- Vejstrup synger sammen
- Generalforsamling
- Vejstrup spiser sammen
- Live streamede foredrag
- Julefest
- Teaterforestilling
- Loppemarked
- Foredrag
- Yoga
- Pensionistforeningen
- Lokal kunstudstilling
- LAN-party
- Filmaftener
- Dans
- Fodbold på storskærm
- Møde- og Konferencefaciliteter (virksomheder)



## Område mellem store sal og køkken

- Udvidelse af den store sal (f.eks. buffetopstilling, velkomstdrink, loungeområde, loppemarked)
- Udvidelse af køkken (f.eks. ifm bagekurser, chokoladekurser, madlavningskurser, madklub)
- Aktiviteter som f.eks. bordtennis, billard
- Nytårskur
- Møde- og Konferencefaciliteter (virksomheder)





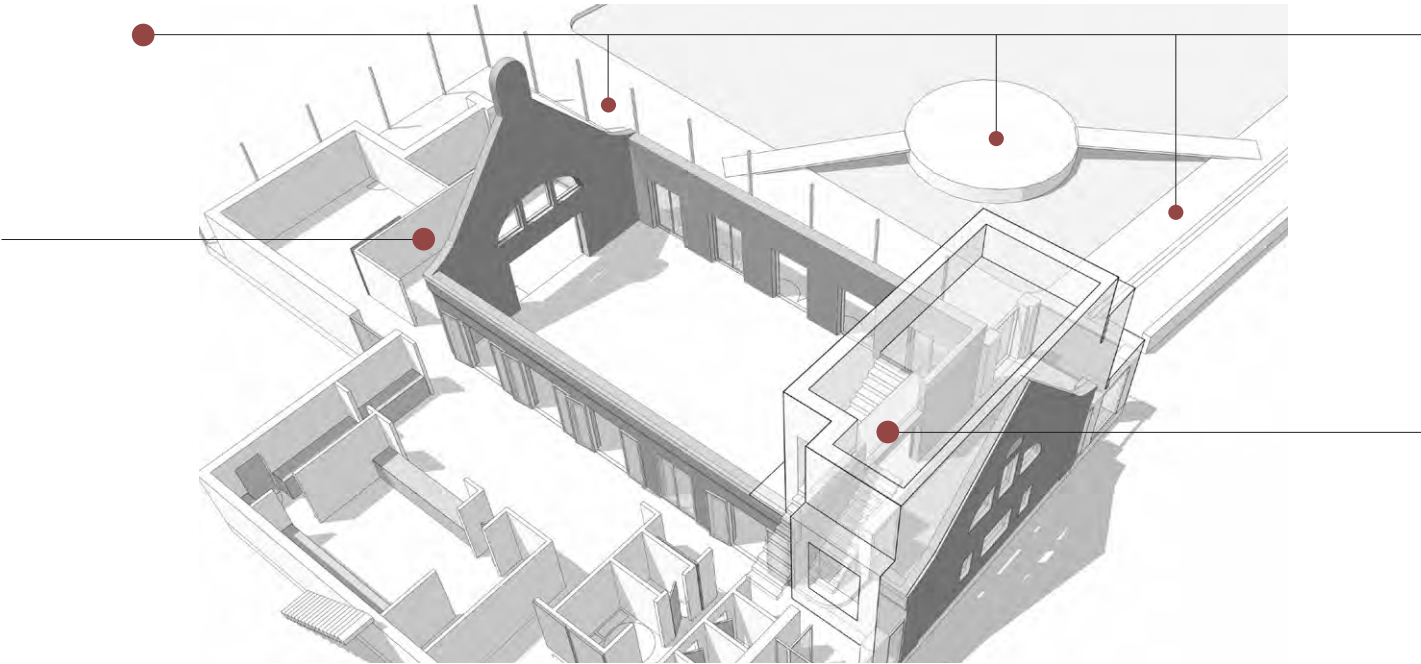
Bag den store sal

Mødelokale  
Udvidelse af den store sal (f.eks. ifm loppe-  
marked, lounge/legestue ifm fester)

Aktiviteter med få deltagere (læsegruppe,  
Buffet i forbindelse med grillarrangement  
Sankt Hansaften

Backstageområde ved koncerter og teater-  
forestillinger

Mindre interessegrupper (håndarbejde,  
læsegruppe, filmgruppe, mødregruppe)  
Musikøvelokale  
Flyverarbejdspladser  
Møde- og Konferencefaciliteter (virksom-  
heder)



Udearealer

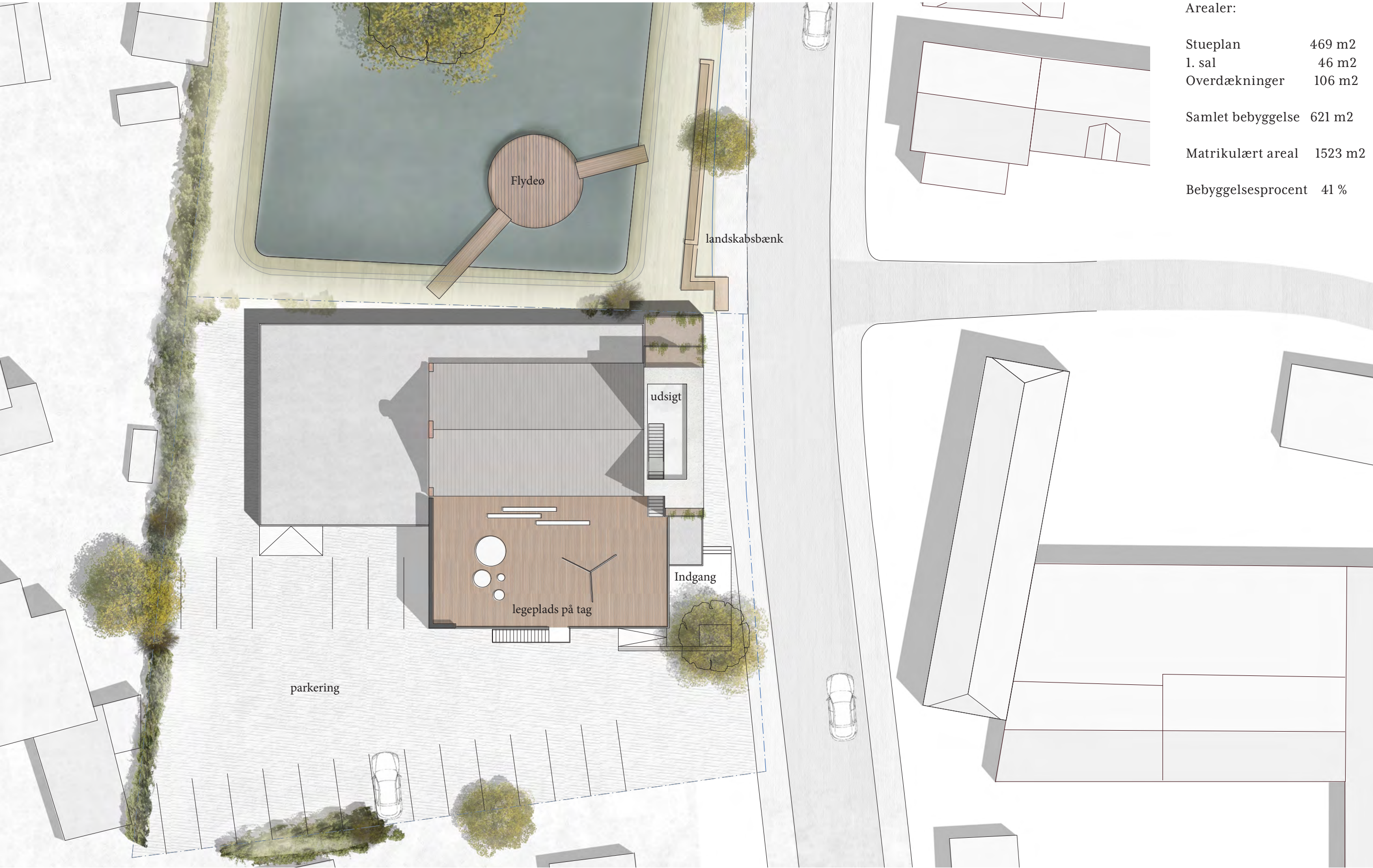
Ophold  
Udendørskoncerter  
Sankt Hansfest

På første sal

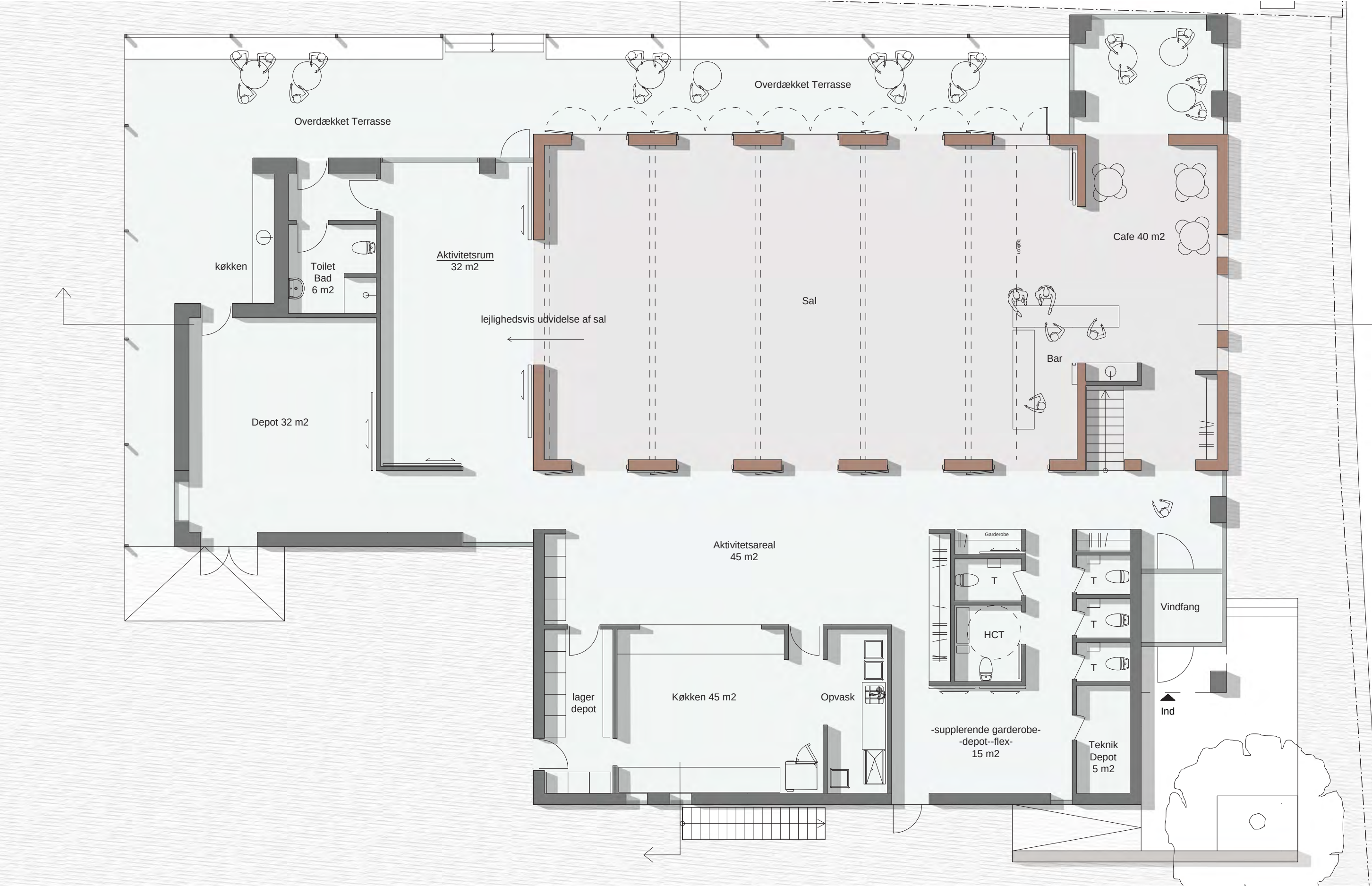
Mødelokale for bestyrelse og arbejdsgrupper  
Flyverarbejdspladser  
Pædagogisk værksted til kommunikationsgrup-  
pen (kopimaskine, laminering, diverse opbev-  
aring af materialer)  
Mødelokale/grupperum (virksomheder)





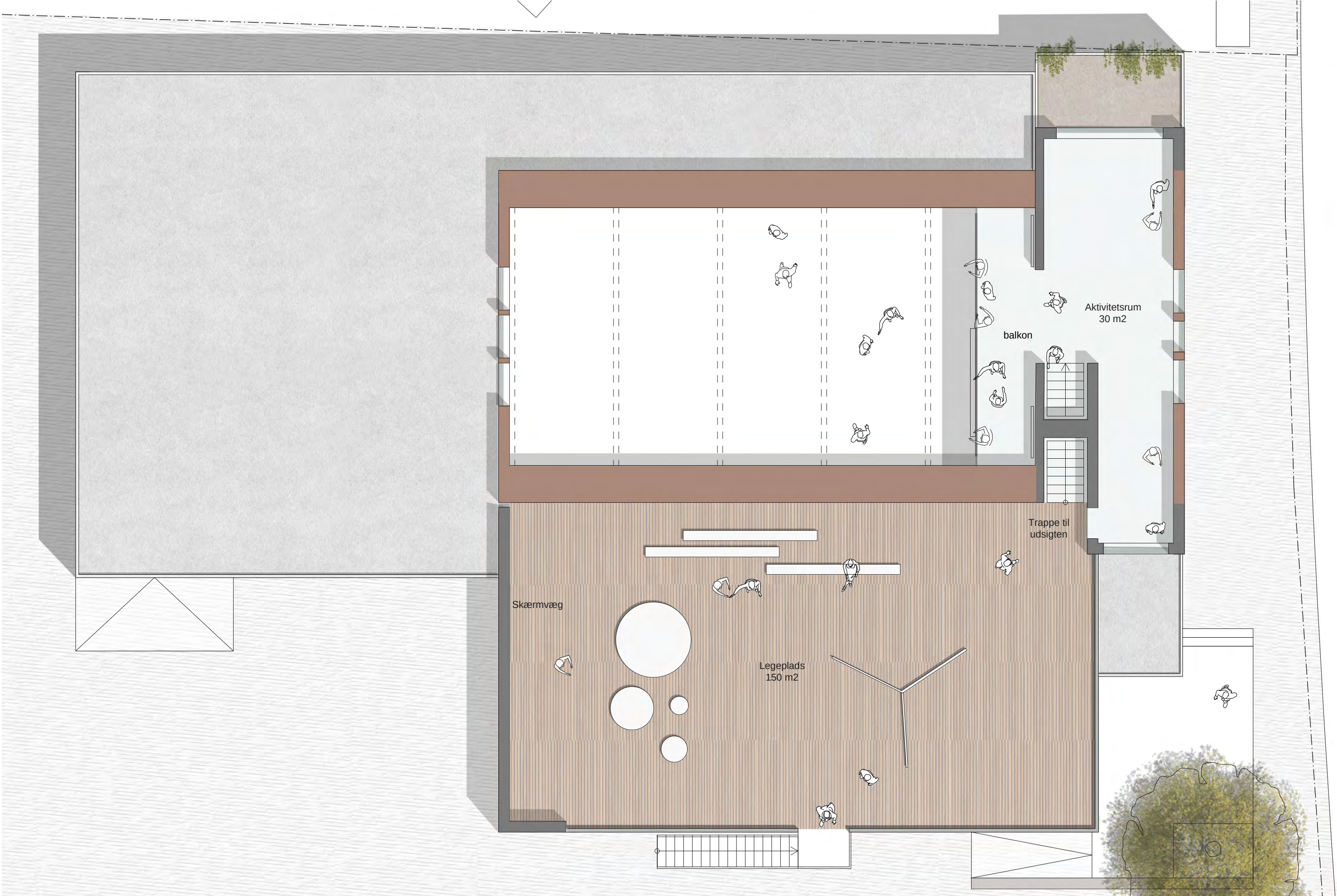








På taget af den eksisterende tilbygning etableres legeplads. Fra legepladsen kan man begive sig videre til udsigt på taget.



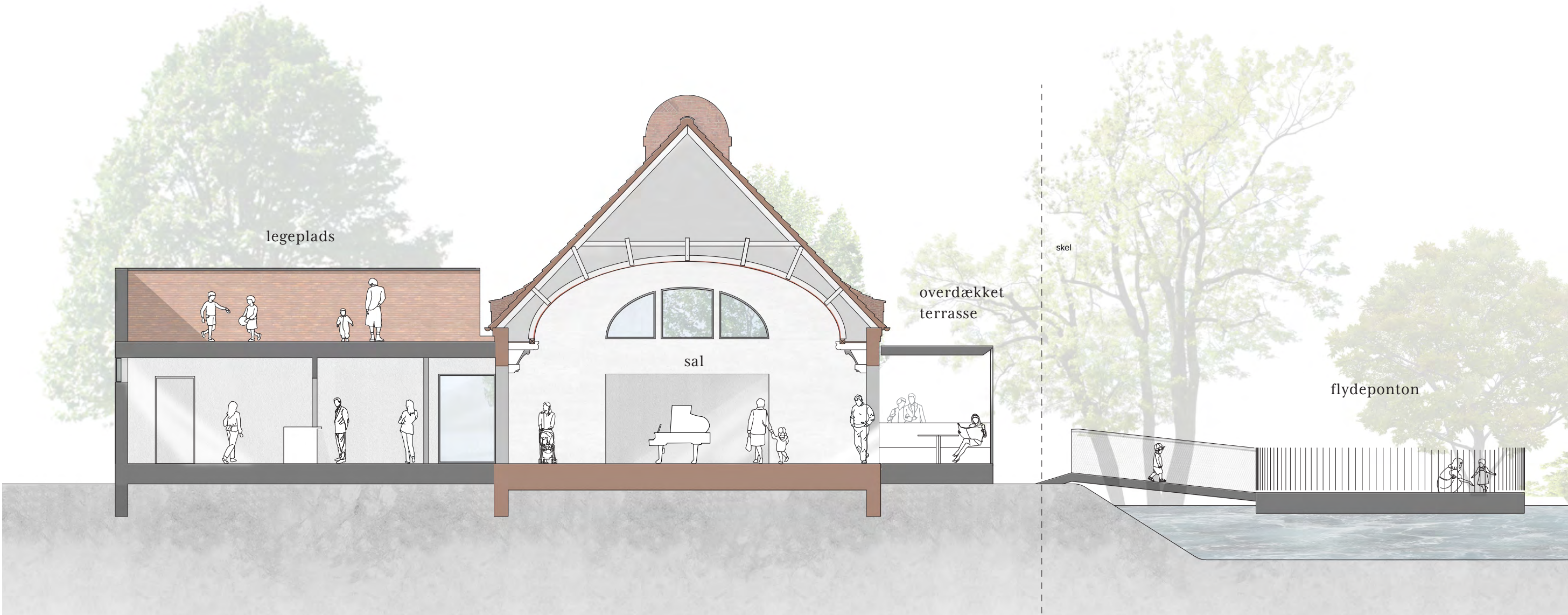


## Længdesnit 1:100 (A3-print)

Der etableres udsigt fra taget. Det har været ønsket at de besøgende på taget ikke er synlige fra vejen og de omkringliggende huse. Området er derfor trukket 1,3 meter ned og væk fra facaden.









# Salen

Den oprindelige sal genfindes i en nutidig version.

Det smukke hvælvede loft blev skjult i forbindelse med en akustik-tilpasning. Denne tilpasning var formentlig plausibel, men tabet af rumligheden var en degradering af forsamlingshuset.

Oprindeligt var der pudset loft mellem de karakterfulde loftkonstruktioner. I den kommende version tilstræbes en akustikløsning hvor lyden vandre op mellem en brædde-beklædning. De dekorerede konsoller og trækonstruktioner eksistere endnu og skaber en stærk fortælling om det oprindelige forsamlingshus. Ventilationsrør integreres i loftrum og belysning skal tilpasses efterfølgende.

De eksisterende vinduer føres til gulv og skaber en stærker kontakt og oplevelse af branddammen. Gulvet tænkes videst muligt udført som genbrugsgulv. Det afsøges om det er muligt.

Den nye cafe og salen får direkte forbindelse, men kan deles med skydepartier.





## Modelstudie

Der etableres et nyt indgangsparti med adgang både fra vejen og parkeringspladsen.



Branddammen berøres mindst muligt. Der bygges ikke langs kanterne, men en let flydeø skubbes ud på vandet. Fra øen kan man fange hundestejler og kikke i vandkikkert.



Langs vejen etableres en lav landskabsbænk. Bænken bruges til ophold og deler trafikken fra branddammen, så der skabes en mere ren og uforstyrret oplevelse af dammen.



## Samlet bygningsudtryk

Mødestedet, Vejstrup Forsamlingshus har transformeret sig gennem tiden. Nu tilføjes et nyt lag der samlet kommunikerer hvad der var oprindeligt og hvad der er bygget til over tiden. Det oprindelige hus fra 1911 tager imod tidernes nye behov. Den nye samlede helhed kan beskrives som en dristig sammensmeltning af forskellige tider.

Nye bygninger udføres i rød genbrugstegl. Det opleves passende at arbejde videre med tegl i landsbyen Vejstrup. Og genbrugstanken favner den bæredygtige tilgang. Det kan akademisk drøftes om genbrugstegl er rigtigt, hvis det oprindelige forsamlingshus tidsmæssigt skal manifestere sig selv. Men der er en stærk fortælling i, at byens frivillige selv renser stenene ned. - Landsbyens 'genbrugsånd'

Det færdige byggeri vil udtrykke den optimisme og samlingskraft samfundet i Vejstrup faktisk indeholder.





Opstalt nord og vest, 1:100 (A3-print)









## Om af bygge videre på noget

Mange af de gamle danske kirker er gode eksempler på bygninger, hvor der er bygget videre på noget oprindeligt. Fjenneslev Kirke er et af dem.

Ved Fjenneslev kirke ses det tydeligt at tårnene ikke er bygget samtidig med den øvrige del af kirken, der er opført af rå og kløvet kamp. Man kan forestille sig at menigheden på et tidspunkt følte behov for et mere prægtigt bygningsudtryk. Dette blev kombineret med pragmatikken omkring en bygning for klokkerne.

Begge materialer gav mening. Idag fremstår de to materialer som en samlet meningsfuld helhed



## Bygningen bygges med genbrugstegl

- Mursten vil bidrage til et passende udtryk for Vejstrup
- Reduceret co2-regnskab for byggeriet
- Så vidt det er muligt vil forsanlingshusets frivillige selv rense stenenene ned
- Landsbyens 'genbrugsånd'

